

Đức Hồng Y Gioan Baotixita Phạm Minh Mẫn
Tiếp nối Lối sống Tinh thần
Liên đới xã hội cho Việt Nam & Tình Hiệp thông với Hoa Kỳ

Hội đồng Giám mục Hoa Kỳ (HĐGMHK) dịp Hội nghị mùa Thu từ ngày 7 đến 14 tháng 11 năm 2003 tại Washington, DC, đã mời Hội đồng Giám mục Việt Nam (HĐGMVN) viếng thăm trong tình liên kết huynh đệ.

Phái đoàn HĐGMVN do Đức cha Chủ tịch Phaolô Nguyễn Văn Hòa hướng dẫn. Đức cha Hòa bày tỏ lòng cảm ơn đến những nỗ lực của các Giám mục Hoa Kỳ:

“Trong lúc Giáo hội Việt Nam đã ở trong những hoàn cảnh khó khăn nhất, quý Đức cha đã tìm cách để giúp đỡ chúng tôi... Và chúng tôi không thể nào quên được tình thương yêu và sự chăm sóc mục vụ mà quý Đức cha đã cống hiến cho gần nửa triệu các anh chị em, là những người Công giáo Việt Nam hiện sống và làm việc tại Hoa Kỳ, xin nhận nơi đây lòng chân thành cảm ơn của chúng tôi cho tất cả các công việc này... Chúng tôi hy vọng rằng sự hiện diện của chúng tôi nơi đây sẽ tăng thêm những quan hệ hiệp thông và cộng tác giữa Giáo hội Việt Nam và Giáo hội Hoa Kỳ.”

Đức Hồng y Mẫn với “tình liên đới xã hội” cho dân nước Việt Nam vững bền

Trong phái đoàn Giám mục Việt Nam tham dự còn có Đức Hồng y Gioan Baotixita Phạm Minh Mẫn, vừa được tấn phong Hồng y trong số 30 vị vào tháng 10 năm 2003. Mặc dầu Đức tân Hồng y không có tuyên bố gì trước Hội đồng Giám mục Công giáo Hoa Kỳ, thế nhưng lá thư của Đức tân Hồng y khi còn là Tổng Giám mục đã gửi cho Đại Hội Giáo Dân Công Giáo vào mùa Giáng Sinh 2002, đã được dịch ra tiếng Anh và được phân phối trong ngày khai mạc Hội nghị Hội đồng Giám mục Hoa Kỳ vào thứ Hai 10/11/2003.

Theo đó, Đức Hồng y Mẫn nhắc đến 2 bồn phận hàng đầu mà Việt Nam phải đối đầu là “*dân dân tẩy sạch*” những tệ nạn trong nước và làm phong phú thêm những giá trị nhân bản “*để làm cho xã hội chúng ta có định hướng nhân bản hơn*”.

Trong thư Đức Hồng y Mẫn đã kêu gọi đến “*một tình liên đới trong xã hội*” tại Việt Nam, ngài nói tới “*Độc tài là con đường đưa đến chế độ cực quyền, độc trị và quan liêu, mọi thứ dưới quyền cai trị của nhà nước, đàn áp và bắt công. Những điều này*

là sự suy đồi nghiêm trọng mà nó tiêu diệt giá trị nhân bản và cản trở đến sự phát triển của quốc gia”.

Ngài đã nói đến các người giáo dân trong vai trò lãnh đạo nên “đóng góp những nỗ lực tích cực của họ để xây dựng và bảo vệ đất nước chúng ta theo những chỉ dẫn thích hợp của Công giáo, của lương tâm và của niềm tin”.

Một vài tệ nạn mà Đức Hồng y Phạm Minh Mẫn vạch trần gồm có chủ thuyết duy vật, đánh mất đi giá trị con người và sự bất công vẫn còn tiếp diễn.

Đức Hồng y Mẫn với “tình hiệp thông” hai Giáo hội Hoa Kỳ và Việt Nam

Dịp gặp gỡ huynh đệ trong hội nghị, Đức Hồng y Mẫn cũng đã gửi lại Lá Thư cho HĐGMHK, đề ngày 16 tháng 11 năm 1999, nguyên văn tiếng Anh, xin phiên dịch tiếng Việt như sau:

*Kính thưa Đức Cha Chủ tịch Hội đồng Giám mục Công giáo Hoa Kỳ,
Kính thưa quý Đức Hồng y, quý Đức Cha*

Đối với tôi, được hiện diện tại kỳ họp thường niên của quý vị là một vinh dự và niềm vui lớn lao; đây là dấu chỉ sống động của mối dây liên kết ngày càng chặt chẽ hơn và sự hiệp thông sâu xa hơn giữa hai Giáo hội chúng ta. Nhân danh cộng đồng Công giáo Tổng Giáo phận Sài Gòn, tôi xin gửi đến tất cả quý vị lời chào thân ái và những lời chúc tốt đẹp nhất.

Xin cho phép tôi được chia sẻ với quý vị vài suy tư về chuyến đi gần đây của tôi đến Hoa Kỳ, về chuyến viếng thăm Việt Nam của phái đoàn Hội đồng Giám mục Hoa Kỳ vào tháng Tám vừa qua, và một vài nét phác họa về tình hình hiện tại của Tổng Giáo phận Sài Gòn, Thành phố Hồ Chí Minh.

Tôi đã đến Hoa Kỳ vào tháng Bảy vừa qua theo lời mời của Văn phòng Mục vụ cho người Công giáo Việt Nam tại Hoa Kỳ. Trong thời gian đó, tôi có cơ hội gặp gỡ một số Đức Hồng y và Giám mục. Tôi rất vui khi nghe những nhận xét tích cực của các ngài về các cộng đoàn Công giáo Việt Nam trong giáo phận của họ. Đồng thời, tôi cũng quan tâm lắng nghe những chia sẻ của các ngài về việc làm thế nào để các cộng đoàn này hội nhập sâu hơn và đóng góp nhiều hơn cho các Giáo hội địa phương.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng tri ân đối với sự đón nhận đầy yêu thương và sự chăm sóc mục vụ mà quý vị đã dành cho anh chị em Công giáo Việt Nam trong suốt hai thập niên qua. Tôi hy vọng rằng, dưới sự hướng dẫn của quý vị, họ đang trở nên những môn đệ đích thực của Đức Kitô và là những chứng nhân của Tin Mừng trong môi trường họ đang sống.

*Thứ đến, tôi xin chia sẻ với quý vị ấn tượng của tôi về chuyến viếng thăm Việt Nam của phái đoàn quý vị vào tháng Tám vừa qua. Nếu những hoàn cảnh trong quá khứ đã từng tạo khoảng cách giữa hai Giáo hội chúng ta, như Đức cha Fiorenza đã nhận xét, thì chuyến viếng thăm này thực sự đã tạo điều kiện thuận lợi để gia tăng sự hiểu biết lẫn nhau. Đứng trước thềm Năm Thánh 2000, tôi nhìn nhận chuyến viếng thăm này như một hành trình của những sứ giả hòa bình, hòa giải và hiệp nhất. Hơn nữa, sự hiện diện của quý vị tại Việt Nam sau nhiều năm vắng bóng đã biểu lộ cách tuyệt vời tình yêu của Thiên Chúa dành cho chúng tôi, và chắc chắn sẽ góp phần xây dựng một **“nền văn minh tình thương”**. Tôi chân thành hy vọng rằng sự hiệp thông này sẽ tiếp tục phát triển và ngày càng sâu sắc hơn.*

Sau cùng, trong tinh thần hiệp thông ấy, tôi xin được trình bày với quý vị vài nét về tình hình hiện tại của Tổng Giáo phận chúng tôi. Tiến trình toàn cầu hóa và kinh tế thị trường đang mang lại một số hiệu quả tích cực cho người dân Việt Nam, nhưng đồng thời cũng để lại những hệ quả tiêu cực như làn sóng di dân từ nông thôn vào các thành phố quá tải, khủng hoảng đời sống gia đình và sự suy giảm các giá trị đạo đức. Tình trạng này đang tạo ra những vấn đề mới đầy thách thức cho xã hội cũng như cho Giáo hội.

*Đối với chúng ta là những môn đệ của Đức Kitô, **“niềm vui và hy vọng, nỗi buồn và lo lắng của con người thời đại, đặc biệt của những người nghèo khổ và đau khổ, cũng là niềm vui và hy vọng, nỗi buồn và lo lắng của chúng ta”** (Hiến chế Gaudium et Spes, số 1). Vì thế, chúng tôi ý thức trách nhiệm của mình trong việc phục vụ và thăng tiến sự sống và phẩm giá con người tại đất nước chúng tôi. Tuy nhiên, trong thực tế, chúng tôi đang phải đối diện với nhiều khó khăn và giới hạn, không chỉ trong việc đào tạo nhân sự mà còn trong các phương tiện phục vụ. Dầu vậy, Thiên Chúa vẫn ban cho chúng tôi nhiều dấu chỉ hy vọng, như đức tin mạnh mẽ và lòng nhiệt thành truyền giáo của các tín hữu, cũng như sự gia tăng ơn gọi linh mục và tu sĩ, để chúng tôi có thể tiếp tục hành trình với niềm tin tưởng dưới sự hướng dẫn của Chúa Thánh Thần. Với tình hiệp thông và sự hỗ trợ lẫn nhau giữa Giáo hội Hoa Kỳ và Giáo hội Việt Nam, tôi hy vọng rằng chúng ta sẽ có thể chu toàn trách nhiệm mục vụ và phục vụ dân Chúa một cách hiệu quả hơn.*

Xin chân thành cảm ơn sự quan tâm lắng nghe của quý vị.

Nguyện xin Thiên Chúa, qua lời chuyển cầu của Đức Trinh Nữ Maria và các Thánh Tử đạo Việt Nam, chúc lành cho tất cả chúng ta.

Washington D.C., ngày 16 tháng 11 năm 1999

*✠ Gioan Baotixita Phạm Minh Mẫn
Tổng Giám mục*

Vài kỷ niệm tưởng nhớ Thầy kính yêu Gioan Baotixita Phạm Minh Mẫn

Lớp 6 (*đệ thất*), năm 1967, con vào chủng viện Á Thánh Quý, Giáo phận Cần Thơ, sống với cha Mẫn vừa được một năm, ngài đi du học tại Đại học Dòng Tên Loyola, Los Angeles. Năm 1971, cha trở lại chủng viện làm Phó Giám đốc, rồi Giám đốc, dạy tiếng Anh, với nhiều sáng kiến đem lại bầu khí canh tân phong phú.

Các mùa Hè, cha sử dụng chủng viên cho các cuộc hội họp, sinh hoạt các đoàn thể: có mùa Hè, cha phối hợp với Bộ Giáo dục VNCH tổ chức Hội nghị Giáo chức, góp phần đổi mới áp dụng việc học thi trắc nghiệm trên toàn quốc, như Hoa Kỳ.

Năm 1992, sau 17 năm xa quê, con trở “Về Mái Trường Xưa”, nay là Đại chủng viện Thánh Quý, cha Mẫn ân cần mở Album hình ảnh, hỏi thăm tình hình từng Linh mục và các học trò quen biết, rồi nói sẽ có ngày sẽ sang thăm lại Hoa Kỳ.

Đúng như lòng mong muốn, khi là Tổng Giám mục Sài Gòn, năm 1988, con được gặp lại cha bên Orange, California, cùng với cha Inhaxiô Hồ Văn Xuân, cha Antôn Nguyễn Ngọc Sơn, và cha Phêrô Nguyễn Văn Khảm; vài tuần sau tiễn cha ra phi trường San Francisco bay về Sài Gòn.

Tháng 11/2003, con được họp mặt với Thầy tân Hồng y tại Washington, DC, cách riêng trong buổi tiếp tân của HĐGMHK với phái đoàn HĐGMVN tại Baltimore, Maryland.

Tháng 8/2005 gặp lại Thầy Hồng y, dịp Đại hội Liên Đoàn Công Giáo Việt Nam tại Hoa Kỳ lần thứ VII, có cha Ns Nguyễn Duy thác tùng, và ngài chủ sự Lễ khởi công xây dựng Nguyễn Đường Đức Mẹ La Vang trong Đền Thánh Quốc Gia Đức Mẹ Vô Nhiễm Nguyên Tội, tại thủ đô. Lúc này, cha Khảm đang học tại Đại học Công giáo Hoa Kỳ, nên cùng gặp các anh em cựu chủng sinh gia đình Á Thánh Quý trong vùng.

Gia đình Á Thánh Quý cũng là một sáng kiến của Thầy Hồng y Mẫn, nhằm quy tụ các anh em xuất thân từ chủng viện Á Thánh Quý, Gp. Cần Thơ, trước năm 1975; vài trăm anh em thường xuyên chia sẻ vui buồn sướng khổ và nâng đỡ nhau. Anh Cả hiện nay là cha Carôlô Hồ Bắc Xái, nguyên Giám đốc ĐCV Thánh Quý. Riêng phu nhân của cựu chủng sinh, được Đức cha Khảm đặt cho cái tên rất ví von là “*Nữ chủng sinh*”, thật vui của vui nhà, mỗi lần anh chị em gặp nhau! Những năm gần đây, mỗi Chúa nhật đầu tháng, anh chị em gần vùng Sài Gòn, Xuân Lộc quy tụ quanh bàn tiệc Thánh Thể với Thầy Hồng y nơi ngài nghỉ hưu!

Tháng 9/2019 lần cuối cùng, con gặp Thầy kính yêu tại thư phòng riêng của Thầy; Thầy nhắn nhủ một lời ***“anh em hãy yêu thương nhau...”***. (Ga 15:12)

Mấy ngày Tang Lễ của Thầy vừa qua (23-26/3/26), từ xa Atlanta, con hiệp thông từng giờ Thánh Lễ, canh thức cầu nguyện và dõi theo tới nơi Thầy an nghỉ trong vòng tay yêu thương Cha Trên Trời! Thầy Hồng y kính yêu! **REST IN PEACE**

***Giuse Đặng Văn Kiêm
Học Trò***

Ghé thăm Thầy lần cuối cùng 9/2019